

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) และข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services: GATS) ซึ่งต่อมาข้อตกลงทั่วไปทั้งสองฉบับได้แปรเปลี่ยนเป็นกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ประเทศภาคีสมาชิกจึงมีภารกิจและข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามหลายประการ ข้อสำคัญประการหนึ่งคือการเปิดการแข่งขันเสรีในธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศสมาชิก ซึ่งรวมประเทศไทยด้วย ดังนั้นจึงต้องมีการแก้ไขกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลกตามสมควร กฎหมายที่แก้ไขเหล่านี้เมื่อมีผลบังคับใช้จะทำให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สิ้นสุดอำนาจผูกขาดในการให้บริการธุรกิจโทรคมนาคม อันจะทำให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแบบแข่งขันเสรีขึ้น ดังนั้นองค์การโทรศัพท์ฯ จึงต้องเตรียมตัวให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

นอกจากนี้ สภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านสื่อสารและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความต้องการใช้บริการโทรคมนาคมมากขึ้น รวมทั้งความต้องการเทคโนโลยีที่ทันสมัยและบริการใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพนอกเหนือไปจากที่เคยใช้ ขณะเดียวกันภาคธุรกิจเอกชนในประเทศ ซึ่งมีความเข้มแข็งด้านการเงินและการดำเนินธุรกิจ ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศมากขึ้น แม้จะยังอาศัยสิทธิการผูกขาดขององค์การรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายอยู่ก็ตาม ดังนั้นเมื่อถึงกำหนดเปิดให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแข่งขันเสรี และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ไม่มีอำนาจผูกขาดอีกต่อไป การดำรงสถานภาพรัฐวิสาหกิจขององค์การโทรศัพท์ฯ เช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันต่อไป โดยไม่พัฒนาอย่างเหมาะสม จะทำให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจแข่งขันกับธุรกิจเอกชนอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ผู้บริษัท จำกัด (เอกชน) และบริษัท มหาชน จำกัด, 2541 :1)

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่างๆ ที่ดำเนินกิจการโทรคมนาคม จะต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การแข่งขันในการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ ที่จะได้รับผลกระทบนี้เช่นเดียวกัน องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมในทุกด้าน ทั้งบุคลากร การให้บริการ ตลอดจนพัฒนานำสำนักงานบริการโทรศัพท์เข้าสู่ระบบควบคุมคุณภาพ ISO 9002 และจุดหมายต่อไปคือการแปรรูปองค์กรไปสู่ บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนในอนาคต และก่อนจะถึงเวลานั้น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้เตรียมที่จะขยายการให้บริการด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ ออกสู่ตลาดโทรคมนาคม เพื่อให้เกิดความหลากหลายและสนองตอบต่อการตลาดภาคบริการที่กำลังขยายตัว เพื่อรับมือกับชาวต่างชาติที่จะเข้ามาแข่งขันในการให้บริการทางด้านโทรคมนาคม พร้อมทั้งปรับปรุงการให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อที่จะรักษาลูกค้าเก่า และอีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ลูกค้าใหม่ให้เข้ามาสนใจและใช้บริการขององค์การโทรศัพท์

ปัจจุบัน ธุรกิจโทรคมนาคมมีการแข่งขันที่รุนแรง เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีผู้สนใจจะเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก และมีความต้องการใช้งานอย่างกว้างขวางทั้งในส่วนของประชาชนทั่วไป ตลอดจนธุรกิจต่างๆ อีกทั้งยังมีช่องว่างทางการตลาดอยู่มาก จากสถานการณ์ดังกล่าว องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ต้องเผชิญกับผลกระทบที่ตามมา คือ ผู้ใช้บริการมีทางเลือกมากขึ้นในรูปแบบของการบริการที่หลากหลาย คุณภาพการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการในการใช้บริการต่างๆ ของลูกค้า ปริมาณงานในความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นทุกวัน การขยายงานและเพิ่มหน่วยงานตามภาระและขอบเขตของงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีความยืดหยุ่นและมีพลวัตด้านการตลาดที่สูงมากในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ ข้อมูลและสารสนเทศทั้งกับผู้บริโภคและธุรกิจคู่ค้าของเรา จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงตลาดใหม่ๆ สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของการทำธุรกิจแบบ ออนไลน์ (Online) คือ ความสามารถทางการตลาดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก (Locally and Globally) ฉะนั้น บริษัทจำนวนมากจึงหันมาสร้างเว็บไซต์เพื่อการทำ พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ (E-Commerce Development : Business to Customer, 1999 :3)

1. ราคาถูก (Low entry costs) บริษัทที่จัดตั้งธุรกิจบนระบบอินเทอร์เน็ตจะมีค่าใช้จ่ายเริ่มต้นที่น้อยมาก เนื่องจากใช้ภาษาเอชทีเอ็มแอล (HTML) ซึ่งเป็นระบบเปิดในการจัดทำ บริษัทนับพันๆแห่งสามารถบริหารจัดการด้วยความง่าย ค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง และประสบความสำเร็จในตลาดของเขา
2. ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรม (Reduced transaction costs) การซื้อขายและการดำเนินการธุรกรรมกับลูกค้าบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการประมวลผลการสั่งซื้อหรือการให้ความสนับสนุนช่วยเหลือลูกค้า จะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการดำเนินการทางการตลาดแบบเดิม (Traditional) ที่เคยทำกันมาเช่น บริษัท เดลล์คอมพิวเตอร์ (Dell Computer Corp.) ประมาณการว่า บริษัทสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 8 ดอลลาร์ ทุกครั้งที่ลูกค้าแต่ละคนเข้ามาติดต่อและตรวจสอบการสั่งซื้อที่บริษัทด้วยระบบอินเทอร์เน็ต แทนการโทรศัพท์เข้ามา (ในสหรัฐฯ มีเบอร์โทรศัพท์ 1-800-XXX-XXXX ให้บริการฟรี โดยผู้รับสายเป็นผู้ชำระเงินแทน)
3. เข้าถึงตลาดทั่วโลก (Access to the global market) ด้วยรูปแบบเดิมนั้น ความหมายทางการตลาดจะหมายถึง ชุมชนท้องถิ่นเท่านั้น และถ้าใช้งบประมาณในการโฆษณามากขึ้น ก็จะได้ชุมชนเพื่อนบ้าน ส่วนการโฆษณาทางเว็บไซต์จะขยายการเข้าถึงตลาดไม่ว่าจะเป็นธุรกิจอะไรก็ตาม ล้วนสามารถขยายสู่ตลาดโลกได้
4. การแจกจ่ายแบบออนไลน์ เว็บไซต์สามารถทำให้เกิดการส่งข้อมูล เอกสารและซอฟต์แวร์ต่างๆแบบออนไลน์ (รวมทั้งสื่อที่เป็นดิจิทัล)
5. การรักษาความปลอดภัยของส่วนแบ่งการตลาด การสร้างธุรกิจแบบออนไลน์นั้น จะช่วยให้บริษัทต่างๆ ที่ทำธุรกิจแบบออฟไลน์ (Offline) ยังคงสามารถรักษาสัดส่วนส่วนแบ่งการตลาดที่ตนเคยมี เนื่องจากมีผู้ประกอบการรายใหม่ๆ หรือธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (Small and Medium Enterprise ,SME) เข้าสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการแบบเดิมๆ ต้องรีบสู่ธุรกิจแบบออนไลน์ เพราะหากเข้าช้า ก็จะมีผลต่อการตลาดบนระบบอินเทอร์เน็ต

จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและค้นคว้าเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับ วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศ สำหรับงานประชาสัมพันธ์และการตลาดของสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2 เพื่อปรับปรุงกระบวนการการทำงานด้านประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาด โดยใช้ระบบสารสนเทศเข้าช่วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการใช้ข้อมูลของบุคลากร ตลอดจนสามารถให้ข้อมูลข่าวสารแก่ลูกค้าและผู้สนใจ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งแทนระบบงานจัดเก็บเอกสารและให้

ข้อมูลข่าวสารแบบเดิมคือ กระดาษ อันเป็นต้นทุนการดำเนินการที่สิ้นเปลือง ซึ่งนับวันกระดาษจะขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น ฉะนั้นการนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2 นั้น จะช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าที่ได้รับการบริการ กล่าวคือ มีความสะดวกและรวดเร็ว โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางมายัง สำนักงานบริการโทรศัพท์ เพื่อขอข้อมูลที่ต้องการ เพราะลูกค้าสามารถเข้าถึงและรับข้อมูลข่าวสารจากบ้านหรือที่ใดก็ได้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนสามารถลดปริมาณงานของพนักงานที่จะต้องใช้เวลาในการตอบข้อซักถามของลูกค้าเกี่ยวกับ ราคาค่าบริการ และบริการต่างๆขององค์การโทรศัพท์ฯ ทำให้สามารถนำเวลาดังกล่าวไปใช้ปฏิบัติงานหรือพัฒนางานอื่นๆได้ อีกทั้งสามารถวิเคราะห์และประเมินผลความสนใจของลูกค้า ในงานบริการต่างๆที่องค์การโทรศัพท์ให้บริการ เพื่อนำผลการวิเคราะห์และประเมินผล ไปปรับปรุงการให้บริการหรือบริการต่างๆที่จะตอบสนองความสนใจการให้บริการของลูกค้า ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระบบงานประชาสัมพันธ์และการตลาดที่ใช้งานที่สำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2
2. วิเคราะห์และออกแบบระบบงานสารสนเทศเพื่องานประชาสัมพันธ์และการตลาดเพื่อใช้งานในสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2
3. จัดทำระบบงานต้นแบบตามที่ได้ออกแบบไว้
4. เพื่อศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ของระบบงานการประชาสัมพันธ์และการตลาด ของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2 ที่พัฒนาขึ้น

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ได้ระบบงานประชาสัมพันธ์และการตลาด ของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อองค์การ
2. ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น จะใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการตลาดของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2
3. สำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2 จะสามารถเก็บข้อมูลลูกค้าในรูปแบบของระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์
4. สำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2 สามารถใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและลูกค้า เป็นการสร้างความภักดีต่อสินค้าและบริการ (Brand loyalty)

5. จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระดับสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2 อันจะนำไปสู่การรักษาคุณภาพการให้บริการ (ISO 9002) อย่างต่อเนื่อง

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษารายละเอียดข้อมูลลูกค้า ข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กร โทรศัพท์ฯ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์และการตลาด ของสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 1-4 พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับระบบงานประชาสัมพันธ์และการตลาด ของสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2 โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลลูกค้า ฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ การแนะนำสินค้าและบริการ การให้ส่วนลดการให้บริการพิเศษ และจัดทำระบบบันทึกและสืบค้นข้อมูลโดยใช้เบราว์เซอร์ (Browser)

1.4.2 วิธีการศึกษา

1.4.2.1 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลลูกค้า
- 2) ศึกษาข้อมูลสินค้าและบริการขององค์กร
- 3) ศึกษากระบวนการประชาสัมพันธ์และการตลาดในปัจจุบัน ของสำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2
- 4) ศึกษา สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลความต้องการด้านฐานข้อมูลลูกค้า ฐานข้อมูลสินค้าและบริการ และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์และการตลาด ของผู้จัดการสำนักงานบริการโทรศัพท์จำนวน 4 แห่ง คือ
  1. ผู้จัดการสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 1
  2. ผู้จัดการสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2
  3. ผู้จัดการสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 3
  4. ผู้จัดการสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 4

1.4.2.2 การวิเคราะห์ระบบงาน

- 1) วิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของลูกค้า
- 2) วิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในส่วนของสินค้าและบริการขององค์กร

- 3) วิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในส่วนงานประชาสัมพันธ์และการตลาดของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2
- 4) วิเคราะห์ความต้องการฐานข้อมูลในด้านต่างๆดังกล่าว ที่ได้จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้จัดการสำนักงานบริการทั้ง 4 แห่ง

1.4.2.3 การออกแบบระบบงาน

- 1) ออกแบบระบบฐานข้อมูลลูกค้าของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2
- 2) ออกแบบระบบฐานข้อมูลสินค้าและบริการขององค์กร โทรศัพท์ฯ
- 3) ออกแบบระบบฐานข้อมูลการประชาสัมพันธ์และการตลาดของสำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2
- 4) ออกแบบระบบฐานข้อมูลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำประชาสัมพันธ์และการตลาด
- 5) ออกแบบระบบ บันทึกและสืบค้นข้อมูลโดยผ่านบราวเซอร์

1.4.2.4 การจัดทำโปรแกรมต้นแบบ (Prototyping)

1.4.2.5 การทดสอบระบบงาน

1.4.2.6 การติดตั้งระบบและอุปกรณ์ ทดสอบและติดตั้งใช้งานระบบดังกล่าว ณ สำนักงานบริการ โทรศัพท์เชียงใหม่ 2

1.4.2.7 การประเมินผล ประเมินผลแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้จัดการสำนักงานบริการ โทรศัพท์และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ในการใช้งานและความถูกต้องของข้อมูล

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบและพัฒนาโปรแกรม

เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) รุ่น Celeron 400
- 2) หน่วยความจำหลัก (RAM) ความจุ 64 MB
- 3) หน่วยความจำสำรอง (Hard Disk) 6 GB
- 4) เครื่องอ่านแผ่นบันทึก (Disk Drive) 1.44 MB

- 5) เครื่องอ่านซีดี-รอม (CD-ROM) ความเร็ว 40 X
- 6) โมเด็มความเร็ว 56 K และ บัญชีการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา

โปรแกรมและภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้ประกอบด้วย

- 1) ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows98 Thai
- 2) โปรแกรมฐานข้อมูล Microsoft Access 97
- 3) โปรแกรม Notepad เพื่อใช้เขียนภาษา HTML และการเขียนภาษา Script ASP
- 4) โปรแกรมบราวเซอร์ (Microsoft Internet Explorer 5.0 หรือ Netscape Navigator 4.7)
- 5) โปรแกรมด้านกราฟิก (Photoshop 4.0)
- 6) ชุดโปรแกรมสำนักงาน (Microsoft Office 97)
- 7) โปรแกรมจำลองเครื่องเว็บเซิร์ฟเวอร์ (Personal Web Server Version 4)

1.6 นิยามศัพท์

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (Telephone Organization of Thailand)

หมายถึง หน่วยงานฝ่ายโทรศัพท์ภาคเหนือ กำกับดูแล เขตโทรศัพท์ภาคเหนือจำนวน 4 แห่ง โทรศัพท์จังหวัด จำนวน 18 แห่ง และสำนักงานบริการ โทรศัพท์ จำนวน 74 แห่ง มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ 128 หมู่ 1 ถนน เชียงใหม่ – ลำปาง ตำบล สารภี อำเภอ สารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50000

สำนักงานบริการโทรศัพท์เชียงใหม่ 2 (Chiang Mai Telephone services office II)

หมายถึง หน่วยงานขององค์การ โทรศัพท์ที่ติดต่อกับลูกค้าขององค์การ โทรศัพท์ ในการที่ลูกค้าสามารถขอใช้บริการต่างๆขององค์การ โทรศัพท์ อาทิ โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คู่สายเช่า วงจรเช่า เป็นต้น โดยสำนักงานตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ถนนโชตนา อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

1.7 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยและรวบรวมข้อมูล

สำนักงานบริการโทรศัพท์ เชียงใหม่ 2 ในบริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

ถนน โชตนา อำเภอ เมือง จังหวัด เชียงใหม่

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตศึกษาศาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักหอสมุดและห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่